

Nahatorketest ehk Skin Prick Test (edaspidi SPT) - on eelistatuim meetod kiiret tüüpi allergia diagnoosimiseks. Uuring võimaldab selgitada hingamisteede ja naha allergiliste haiguste põhjuseks olevaid allergeene.

Näidustused

- aastaringne või hooajaline nohu
- silma põletik ehk konjunktiviit
- nõgestõbi ehk urtikaaria
- bronhiaalastma
- allergiline nahapõletik
- atoopiline nahapõletik
- allergilised reaktsioonid putukate hammustustele
- äge naha ja/või limaskestade turse

Vastunäidustused

- allergia ägenemise periood
- ägeda haiguse periood
- palavik
- testimispiirkonna ulatuslik nahakahjustus (nahapõletik, nõgestõbi, nahalööbed, nahahaigused, nahavigastused)
- varasemalt anafülaktilise šoki esinemine uuritavale allergeenile
- ebastabiilne astma
- rasedus

Uuringuks ettevalmistus

- enne uuringu tegemist tuleb võimalusel katkestada järgmiste ravimite kasutamine:
- antihistamiinsed ravimid - vähemalt 7 päeva
- lokaalsete kortikosteroidide kasutamine testimise piirkonnal - vähemalt 7 päeva
- Süsteemne kortikosteroidravi - vähemalt 3 nädalat
- antidepressandid - 7-14 päeva
- beeta-blokaatorid - 7-14 päeva
- uuringupäeva hommikul mitte kasutada testi tegemise piirkonnas nahahooldusvahendeid,
- nahatesti tulemuse ei mõjuta ninasiseste glükokortikosteroidaerosoolide kasutamine.

Uuringu teostamine

Naha torketesti tegemisel kasutatakse tööstuslikult toodetud õietolmude, kodutolmulestade, loomaepiteelide, hallitusseente eoste ja toiduainete allergeenilahuseid. toiduallergia selgitamiseks kasutatakse ka naturaalseid allergeene (enamasti puu- ja köögivilju, piima, muna).

- protseduuri teostatakse istudes. Patsiendil palutakse panna mõlemad käed lauale (küünarvarre siseküljed ülespoole);
- väiksemad lapsed istuvad vanemate süles;
- lapsevanem fikseerib lapse õlavarre; uuringu teostaja fikseerib lapse käe randmest. See võimaldab hoida lapse käe liikumatult;
- märgistatakse nahal iga allergeeni asetuskoht;
- alati alustatakse positiivse ja negatiivse kontrolliga (naha reageerimisvõime hindamiseks);
- seejärel paigutatakse allergeenitilgad, ning läbitakse iga allergeenitilk oma lantsetiga;
- vedeliku ülejäägid eemaldatakse vatiga või paberrätikuga;
- positiivse kontrolllahuse manustamise kohal on juba mõne minuti pärast tunda kipitust või sügelust ning nahale tekivad punetus ja/või kubel;
- tulemust kontrollitakse 10-15 minuti möödudes;
- positiivse tulemuse korral on tekkinud kubla läbimõõt vähemalt 3 mm.

Võimalikud kõrvaltoimed

Kõrvaltoimed avalduvad nahatorketest tegemisel väga harva. Suurenenud tundlikkusega patsientidel võivad järgneda tugevamalt väljendunud allergilised reaktsioonid, mis tekivad tavaliselt 20 minuti jooksul pärast allergeeni manustamist.

- allergeeni manustamiskohal paiksed allergilised reaktsioonid (nt suurenev kubel);
- harva võib tekkida silmade sügelemine, nohu, köha, õhupuudus, nõgestõbi, äge naha ja/või limaskestade turse;
- kahvatus, higistamine, nõrkus, uimasus, peapööritus, halb enesetunne, kõhuvalu, minestamine võib tekkida enamasti lastel ja noorukitel;
- mõnedel juhtudel võib esineda allergeeni asetamise piirkonnas hilisreaktsioon hajusa tursena, mis algab tavaliselt 1-5 tundi pärast uuringut ja taandub 24 tunni jooksul;
- väga harva võib tekkida anafülaktiline reaktsioon;
- juhul, kui mõni kõrvaltoimetest süveneb, võtke ühendust oma raviarstiga või pöörduge erakorralise meditsiini osakonda.